

Critics - Point

...2019...

Τρίο *El Greco*: παρέστην κάκιστα!
(...τὴν ἀτυχία μου, θὰ ἔλεγεν ἡ Μαλβίνα!)

Μισὸ ἐνδιαφέρον ρεσιτάλ ἐκκλ. ὄργάνου
τοῦ Νορβηγοῦ Bjørn Andor Drage

20/2019.

τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ.

ΤΡΙΟ *EL GRECO* : ὅλος ἄσχετο μὲ τὰ τὰ παλῆὰ καλὰ Τρίο Κιτάρρα, Τρίο Μπελκάντο, Τρίο Μπριλάντε, τοῦ λυσσαλέα καταλοιδορημένου προλαϊκοῦ (πρὸ τοῦ 1955, ἤκιστα) «ἐλαφροῦ» ἑλληνικοῦ τραγουδιοῦ. Μῆτε, πολὺ περισσότερο μὲ τὸν τρισμέγιστο Δομήνικο Θεοδοκόπουλο (1541-1614). Πρόκειται γιὰ τρίο σοβαρᾶς, λέει, μουσικῆς: Θεοδωρῆς Ἰωσηφίδης (πιάνο), Φαίδων Μηλιάδης (βιολί) καί Ἀλέξης Καραϊσκάκης-Νάστος (βιολοντσέλο). Ἐμφανίζόταν ἐν Μεγάρῳ καὶ στή συναυλία μὲ προσέλκυσαν (μαύρη κι' ἄραχλη ὥρα): 1) τὸ ἀρτιγέννητο (ἴδρ. 2016) ἐνὸς ἀποκλειστικῶς ἑλληνικοῦ συνόλου ποὺ ἐγὼ τοῦλάχιστον πρωτάκουγα. 2) Τὸ ὠραιότατο πρόγραμμα (βλ. κατωτέρω) ἀπὸ τὸ ὁποῖο δὲν ἔλειπε ἡ μεγάλη Ἑλληνικὴ μουσικὴ (Σκαλκώτας) ἔστω μὲ πρόσχημα τὴν ἐφετεινὴ 70ὴν ἐπέτειο θανάτου του. 3) Τὸ ὅτι ἡ ἐκδήλωση τελοῦσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα (δὲ βρίσκω ὄρο προσφύτερο) τοῦ

σεβαστοῦ Συλλόγου Φίλων τῆς Μουσικῆς. Οἱ ἐντυπώσεις μας προϊόντος τοῦ προγράμματος:

1. ΧΑΪΝΤΝ, ΓΙΟΖΕΦ [*Haydn Joseph*, 1732-1809]: *Τρίο μέ πιάνο*, ἄρ. 39, σολ μείζ., (1795), ἄρ. καταλ. *Hoboken XV//25*, ἐπιλεγόμενο *Τσιγγάνικο*, λόγω τοῦ φινάλε, χάρη στοῦ συναφῆ χαρακτῆρα τοῦ βιολιοῦ. Τρία μέρη: I. *Andante* II. *Poco adagio, cantabile* III. *Rondo all' Ongerese: Presto*. Ἐξ' ἀρχῆς, ἀντιμετωπίσαμε σύνολο ἀσφαλῶς συντονισμένο φθογορυθμικά, ἀλλά μέ ἦχο τόσο σφριγηλό, ρωμαλέο καί διάτορο (τά τρία ἐπίθετά μας σέ σκόπιμο **crescendo**), ὥστε σχεδόν νά ἀπειλεῖ τὰ ὄρια τῆς θαυμασίας, γιά μουσική δωματίου, ἀκουστικῆς τῆς αἰθ. Δημήτρης Μητρόπουλος. Ἀρχικά μᾶς ξένισε τὸ βιολί μέ ἦχο σχεδόν καθ' ὑπερβολὴν διάτορο καί ἰδίως ὀξύ, ἴσως κουρδισμένο κατὰ κάποιο μικροδιάστημα ψηλότερα. Ἐντὸς δευτερολέπτων, τὸ ἀκολούθησε σέ ἔνταση, τὸ πιάνο, ἐνῶ μόνο τὸ βιολοντσέλο ἀκουγόταν στὰ πλαίσια τοῦ φυσιολογικοῦ. Ὅπως δὴποτε τὸ ἔργο τελείωσε, κάπου - κάπου θυμίζοντας καί ὅ,τι γνωρίζαμε. Τὸ Φινάλε ὅμως ἦταν **ψυχοπαθολογικά** γρήγορο. Μπόλικη ἀδρεναλίνη, αἷμα κοχλάζον καί προιωνίζον τριπλοῦν συμφορητικὸ ἐπεισόδιο. Ἀπὸ τίς ἐλάχιστες ἰατρικὲς μου γνώσεις, δὲν ξέρω νὰ γίνονται ὄροι μέ...παγάκια.

2. ΣΚΑΛΚΩΤΑΣ, ΝΙΚΟΣ [1904-1949]: *8 Variationen über ein griechisches Volksthema* [8 Παραλλαγές πάνω σέ ἓνα ἐλληνικὸ λαϊκὸ θέμα], ἄρ. καταλ. A/K 43, γιά τρίο μέ πιάνο, 1938. Ἀσφαλῶς ἡ καλλίτερη ἐπίδοση τοῦ συνόλου. Κάθε παραλλαγή χωρισμένη σαφέστατα ἀπὸ τὴν ἄλλη, παίχθηκε μέ πραγματικὴ σύμπνοια (πάντοτε ὅμως ζωηρά) τῶν τριῶν, ξεδιπλώνοντας μέ σαφήνεια τὸ ἰδιαζόντως μεγαλοφυὲς τοῦ συνθέτου καί δεσμεύοντας τὴν προσοχή μας. Ἐπισημαίνουμε ἰδιαιτέρως τὴν παραλλαγή ἄρ. 3 (πιάνο, μέ τὴν ἐπακολουθήσασα ὠραιότατη εἴσοδο τοῦ βιολιοῦ), τὴν ἄρ. 5 (πιάνο στὴ χαμηλότερη περιοχὴ), τὴν ἄρ. 6 (τὴν ἀργὴ παρέμβαση τοῦ βιολιοῦ στὶς ψηλὲς περιοχές), τὴν χορευτικότητά τῆς ἄρ. 7 καί ὅ,τι μᾶς φάνηκε σὰν κανόνας βιολιοῦ-βιολοντσέλου στὴν ἄρ. 9. Γενικὰ ἀναδείχθηκε ἡ τελικὴ συνοχή μιᾶς ὑψηλῆς εὐρηματικῆς. Μόνον αὐτὴ ἡ ἐπίδοση ἀποτελοῦσε ἀμυδρότατη ἐλπίδα ἐξελίξεως τοῦ συνόλου.

3. ΣΟΥΜΠΕΡΤ, ΦΡΑΝΤΣ [*Schubert, Franz*, 1797-1828]: *Τρίο μέ πιάνο*, μι ὕφ. μείζ., ἔργο 100, ἄρ. καταλ. *Deutsch* 929. Χρονολογία:

Νοέμβριος 1827. Α' έκδ. *Probst*, 1828. (Ο Σοϋμπερτ πέθανε 19 Νοε. 1828) Καί γράφει στο πρόγραμμα ὁ κ. Ἀ.Κ.-Ν., μέλος τοῦ τρίο: (τὸ ἔργο) «ὀλοκληρώθηκε τὸ 1827, τελευταῖο χρόνο τῆς ζωῆς (ἐνν. τοῦ συνθέτου). Δὲν ἔχετε ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ, γιὰ νάβρετε ὄλ' αὐτά; Ὅλη ἡ ἐκτέλεση (κατακρεούργηση μᾶλλον) ἦταν μιὰ ἀδιάλειπτη ὁμοβροντία μὲ ἓνα λυσσασμένο πιάνο, ἐπὶ κεφαλῆς συνόλου ἀνύπαρκτης μελωδικότητος καὶ τέμπι Μαραθωνοδρόμων. Ἔχουν μελετῆσει τίς ἐνδείξεις δυναμικῆς σὲ ὄλο τὸ Σοϋμπερτ, ὅπου σπανίζουν ἀκόμη τὰ δύο *ff* καὶ τὰ δύο *pp*; Ἀμφιβάλλω! Ὅσο γιὰ μένα, ὁ διάολος νὰ μὲ πάρει ἂν ξανακούσω τὸ *El Greco* ! (ΜΜΑ, αἰθ. ΔΜ., Παρ. 12.4.2019).

* * *

ΕΧΟΝΤΑΣ ὙΠΟΣΤΕΙ ἐπὶ 60ετίαν Ἑλληγες «φιλόμουςους», ἔχω ἀκραδάντως συμπεράνει ὅτι μᾶλλον γιὰ τὴν πλειοψηφία τους ἡ ὅποια μουσικὴ εἶναι πρόσχημα χειροκροτηματικῆς ἐκτονώσεως, κύρους κάπως ...μικροτέρου ἀπὸ τὸ ποδόσφαιρο. Εὐάριθμοι λ.χ. μεγαράμουσοι χειροκροτοῦσαν τὸ Νορβηγὸ ὄργανίστα **Μπγαῖρν Ἄν/ντορ Ντράγκε** [**Bjorn Andor Drage**, γ. Σάλτνταλ, 1.7.1959], πού προσωπικῶς, πρωτάκουγα, μεταξὺ ἀκόμη καὶ ἀπλῶν παύσεων σὲ ἔργα, πού ἀποκλείεται νὰ εἶχαν ξανακούσει—τὸ ἐκκλ. ὄργανο, ἄλλωστε, ὑπενθυμίζουμε, εἶναι ἄγνωστο ἐν Ἑλλάδι. Καὶ εἶναι τοῦλάχιστον κατάπτυστος ὁ μεγαρικὸς ὑπεύθυνος φωτισμῶν, πού βούτηξε τὴν αἴθουσα σὲ κατάμαυρο σκοτάδι, φωτίζοντας μόνον τὸ ρεσιταλιστὴ. Πῶς νὰ διαβάσουν βρέ ξεμυαλισμένε, τὸ πρόγραμμα στὰ σκοτεινὰ ἀκροατὲς καὶ δὴ Ρωμηοὶ πού...ἀρχίζουν νὰ μπαίνουν στὴν αἴθουσα ἢ ἀφοῦ ἀρχίσει ὁποιοδήποτε ἀκρόαμα;

Λιγότερο τὸ ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένο «βιογραφικὸ» (γράφει: διαφημιστικὸ) τοῦ προγράμματος καὶ περισσότερο τὸ συντεταγμένο μόνον νορβηγιστὶ καὶ ὀλλανδιστὶ ¹ βιογραφικὸ του στὴ *Βικιπαίδεια*, ἀποκαλύπτουν τὸν Ντράγκε, ὡς πληρέστατα ἀποκατεστημένο ἐπαγγελματικὰ στὴν πατρίδα του. Ἐπὶ πλέον εἶναι καὶ ἀρχιμουσικὸς καὶ συνθέτης παντοίας μουσικῆς, τῆς ρὸκ ἴσως περιλαμβανομένης. Τίποτε ἰδιαίτερος τὸ ἀξιόμειπτο σὲ πρόγραμμα πού καὶ γιὰ μᾶς προσωπικὰ (μοιραῖα ὄχι τόσο

¹ Γλῶσσες ἐν πολλοῖς κατανοητὲς γιὰ τοὺς γνωρίζοντες καλὰ ἀγγλικά καὶ γερμανικά...

έξοικειωμένους όσο θα επιθυμούσαμε με τὰ προγράμματα ρεσιτάλ έκκλ. ὄργανου), προσέφερε νέα ἀκροάματα, ἀφεύκτως ἐνδιαφέροντα Τὰ σχολιάζουμε λακωνικά:

1. ΜΠΑΧ ΓΙΟΧΑΝΝ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ [Bach, Johann Sebastian, 1685-1750]: α) Κομμάτι, ἄλλως Φαντασία, γιὰ έκκλ. ὄργανο, σολ μείζ. ἔργο BWV 572. Τρίπτυχο ἀποτελούμενο, ἀπὸ ἕναν εἶρμό γοργῶν φθογγοσήμων, ἕνα μεσαῖο *plein jeu* (ἀντίστοιχο τῶν ὀρχηστρικῶν *tutti* καὶ ἕνα καταληκτικὸ τμήμα πάλιν γοργό, τώρα σὲ πυκνότερη ἀντίστιξη. β) Θ *Lamm Gottes, unschuldig* [Ἦ Ἀμνὲ τοῦ Θεοῦ, ἀθῶε], ἔργο BWV 656, ἀπὸ τὰ Δεκαοκτῶ Μεγάλα Χορικά Πρελούντια, πάνω σὲ ὕμνο πρωτοπροτεσταντικὸ ἀποδιδόμενο στὸν γερμανὸ μοναχό, ὕμνογράφο καὶ συνθέτη *Nikolaus Decius* (περ. 1485-1541). Ὁ Μπάχ, χρησιμοποίησε τὴν ἴδια μελωδία ὡς σταθερὸ μέλος (λατ. *cantus firmus*) τοῦ πρώτου χορικοῦ τῶν Παθῶν κατὰ Ματθαῖον.

2. ΠΑΧΕΛΜΠΕΛ ΓΙΟΧΑΝΝ [Bachelbaf, Johann, 1653-1706]: *Chaconne* σὲ φα ἑλ., ἄρ. καταλ. Jean M. Perreault, (ἔκδ. 2001) 43. Λιτότερης ἀντιστικτικῆς γραφῆς ἀπὸ τὰ δύο προηγηθέντα ἔργα Μπάχ, ἡ «παράξενη», ὅπως τὴ χαρακτήρισα σημειώνοντας βιαστικὰ στὸ σκοτάδι, (τρισανάθεμα στὸν ἀχαΐρευτο ὑπεύθυνο ἐπὶ τῶν φωτισμῶν τοῦ Μεγάρου) ἐναρκτήρια μελωδία, ποὺ ἀκολουθεῖται ἀπὸ 22 παραλλαγές, με μαγνήτισε ἀμέσως. Δικαίως τὸ ἔργο χαρακτηρίσθηκε ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ ὠραιότερα τοῦ συνθέτου, ἀσφαλῶς πολὺ λιγότερο γνωστοῦ παρ' ὅτι ἀξίζει.

3. ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ-ΜΠΑΡΤΟΛΑΝΤΥ, ΦΕΛΙΞ [Mendelssohn-Bartholdy, Felix, 1809-1847]: Σονάτα, γιὰ έκκλ. ὄργανο, ρε ἑλ., ἔργο 65, ἄρ. 6 (Αὐγ.1844- Μάϊος 1845), ἔκδ. Coventry and Hollier (Ἀγγλία. Ἰού. 1845). Στοιχηματίζω ὅτι ὁ μέσος Ἑλληνας φιλόμουσος, ἀπὸ τὸ Μέντελσον γνωρίζει μόνον τὶς Συμφωνίες ἄρ. 3 (Σκωτικῆ) καὶ 4 (Ἰταλικῆ), ἀπὸ τὶς 5 γιὰ ὀρχήστρα, ἀπὸ ἐλάχιστα ὡς διόλου, τὶς 12 συμφωνίες γιὰ ἔγχορδα, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴ μουσικὴ γιὰ τὸ σαιξπηρικὸ Ὄνειρο Καλοκαιρινῆς Νύχτας, τὸ Κοντσέρτο γιὰ βιολί, κάποιες εἰσαγωγές γιὰ ὀρχήστρα, καὶ, οἱ σπουδαστὲς πιάνου, κάποια πιανιστικὰ ἔργα. Ὅμως ὑποψιάζομαι ὅτι στὰ μείζονα ἀριστουργήματά του συγκατατάσσονται καὶ οἱ 6 Σονάτες γιὰ έκκλ. ὄργανο—ὁ ἴδιος ἄλλωστε βάσει καταγεγραμμένων κριτικῶν ἦταν ὑψηλῆς κλασεως δεξιότηχνης του. Μία ἄλλη τῶν 6 εἴχαμε

ἀκούσει στὸ Μέγαρο, δὲν θυμοῦμαι ἀπὸ ποιὸν, καὶ μᾶς ἄφησε ἔκθαμβους ὅπως καὶ ἡ ἀνωτέρω. Ἐγκυρες πηγές ἀναφέρουν ὡστόσο ὅτι ὁ συνθέτης δὲ χρησιμοποίησε τὸν ὄρο *Σονάτα* μὲ τὴν κλασσικὴ ἔννοια τῆς μορφῆς, ἀλλὰ μᾶλλον ὅπως ὁ Μπάχ (μὴν ξεχνοῦμε ὅτι ἐκεῖνος τὸν ἀνέσυρε ἀπὸ τὴν ἀφάνεια), ἐννοώντας μᾶλλον μιὰ συλλογὴ διαφορετικῶν κομματιῶν ἢ *σουΐτα*. καθὼς καὶ ὅτι ἡ ἀρ. 4 γράφτηκε τελευταία. Κατὰ *Βικιπαίδεια*, ἡ ὑπ' ἀρ. 6, πὺ στριῖζεται στὸ χορικὸ τοῦ Λουθήρου *Vater unser im Himmelfreich* (*Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς*), ἀποτελεῖται, κατὰ *Βικιπαίδεια* ἀπὸ τὰ ἐξῆς μέρη: «**Chorale and variations: Andante sostenuto – Allegro molto – Fuga – Finale: Andante**» (sic) Τὸ μεγαρικὸ πρόγραμμα ἔγραφε ἀπλῶς: «**Andante | Andante con moto | Allegro maestoso**». (δεύτερο **sic!**). Διαλέγετε καὶ παίρνετε... Τὶ ἀκούσαμε τελικῶς ὁ Θεὸς, ἡ ψυχὴ μας καὶ ὁ Ντράγκε, προφανῶς ἤδη ἐκτὸς Ἑλλάδος, ὅταν τὴν ἐπομένη ἄρχισα νὰ γράφω τὸ παρὸν... Στὶς σημειώσεις μου, ἀναφέρομαι στὸ προφανέστατα συγχορδιακοῦ χαρακτῆρος χορικὸ, σὲ ἓνα κομμάτι γρήγορο, οἶονεὶ «*μονοφωνικὸ*», καὶ κυρίως σὲ ἓνα *ρεγίστρο* (ἡχόχρωμα), σὲ ρωμαλέα ἀρπίσματα (*plein jeu?*) καὶ σαφέστατα σὲ μία φούγκα, ὅλα, ἀριστουργηματικὰ καί, κατὰ τὸ πολὺ, ρομαντικοῦ ὕφους. Ὅ,τι καὶ νὰ ἀκούσαμε ἦταν πάντως μέγιστη μουσικὴ.

4. BIEPN, ΛΟΥΪ (ΒΙΚΤΟΡ-ΖΥΛ) [*Vierne, Louis, Victor-Jules*, γ. Πουατιέ, 8 Ὀκτ. 1870 — θ. Παρίσι, Παναγία τῶν Παρισίων, βράδου 2 Ἰουν. 1870-1937]. *Συμφωνία* ἀρ. 3 γιὰ ἐκκλ. ὄργανο, σὲ φα# ἐλ. (1911), ἔργο 28, μέρη 5: **I. Allegro maestoso. II. Cantilène. III. Intermezzo. IV. Adagio. V. Final.**

Κάποτε σκέπτομαι, ὅτι ἴσως μόνον ἡ «*περιθωριακότητα*» (ἄς τὴν ποῦμε ἔτσι) τοῦ ἐκκλ. ὄργάνου, τοῦ ὁποίου πανθομολογουμένως ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος δεξιότητης καὶ συνθέτης, ἐμπόδισε τὴν συγκατάταξη τοῦ ΛουΪ Βιέρν, μεταξὺ τῶν μεγαλυτέρων συνθετῶν ὅχι μόνο Γάλλων, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς μουσικῆς. Αὐτὴ τὴν προσωπικὴν ἐντύπωση μοῦ ἔχουν ἐνσταλάξει ὅσες συνθέσεις του ἔχω ἀκούσει ὡς τώρα. κυρίως μέρη ἀπὸ τὶς 6 συμφωνίες του γιὰ ἐκκλ. ὄργανο.

Καὶ ἦταν ἀπαραδέκτο, ἀσυγχώρητο, ἂν ὅχι ἐγκληματικὸ, ὅτι σὲ ὄλο το Μέγαρο, δὲ βρέθηκε ψυχὴ, μετὰ τὴν συγκλονιστικὴ πυρκαϊὰ τῆς Δευτέρας, 15 Ἀπριλίου 2019, πὺ κατέστρεψε τὴν *Notre Dame*

όλων μας, για να μη πει δυο λόγια για τὸ Βιέρν, πού ἐπὶ 37 δλόκληρα χρόνια, (1900-1937), ὄχι μόνον ὑπῆρξε **organiste titulaire** τοῦ ἡλικίας 850 ἐτῶν ὑπερκοσμῆματος τῆς γολλικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, συγκρίσιμου ἴσως μόνον μὲ τὸν καθεδρικὸ τῆς **Chartres**, ἀλλ' ὅπως ὁ ἴδιος ἐπιθυμοῦσε ξεψύχησε πάνω στὴν κονσόλα του, ἐνῶ ἔπαιζε στὸ ἐκκλ. ὄργανό της γιὰ 1750ῆ φορά! Οἶονεὶ προστάτης του ὑπῆρξε ὁ μεγάλος Σεζάρ Φράνκ [**César Franck**, 1822-1890], πού τὸν ξεχώρισε σὲ ἓνα διαγωνισμό καὶ τὸν παρότρυνε νὰ παρακολουθήσει τὰ μαθήματά του στὸ παρισινὸ Ἰνδεδιό, πρᾶγμα ἐφικτὸ μόνον τὸ 1890, λίγους μῆνες πρὶν πεθάνει ὁ Φράνκ.

Ἄγνωστο γιατί, ὁ Ντράγκε, ἀντὶ δλόκληρου τοῦ ἔργου, διάρκειας 30'-32'', ἔπαιξε μόνον τὸ 2ο, **Cantilène** [*Καντιλένα*, ὄχι **Cantabile** ὅπως διάβαζα στὸ πρόγραμμα] καὶ τὸ 5ο μέρος, **Final**, ὄχι **Finale**. Ἀρμονικὴ γλῶσσα, ἐντυπωσιακὰ τολμηρότερη ἐκείνης τοῦ Φράνκ. Ἀπὸ τὴν *Καντιλένα*, ξεχωρίσαμε ἓνα ὑπέροχο σόλο (ρεγίστρο φλάουτου), ἐνῶ τὸ 5ο καὶ τελευταῖο μέρος μᾶς ἄφησε ἀναυδούς. Τέλος οὐσιαστικὰ τῆς βραδιᾶς, διότι τὸ β'. μέρος τοῦ ρεσιτάλ ἦταν ὅλως ἀνάξιο λόγου.

5. ΜΠΟΒΕ, ΓΚΥ [**Bovet, Guy**, γ. 1942], ἐλβετὸς ὀργανίστας καὶ συνθέτης: *Pour montrer un orgue* [«Γιὰ ἐπίδειξη ἑνὸς ἐκκλ. ὀργάνου»], ἀχρονολόγητο, 8 μικρὰ κομμάτια παρουσιάζοντα καί... μικρὸ μέρος τῶν δυνατοτήτων του.

6. ΓΚΡΗΓΚ, ΕΝΤΒΑΡΝΤ [**Grieg, Edvard**, 1843-1907]: *Norske danser* [νορβ.=Νορβηγικοὶ Χοροί], ἔργο 35. Ὁ ἀριθμητικὸς προσδιορισμὸς *Τέσσερις*, πού ἀναφέρει τὸ πρόγραμμα, δὲν ἀπαντᾷ στὸν τίτλο, ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ἀνακρίβεια: Ὁ Ντράγκε μετέγραψε γιὰ ὄργανο τοὺς ἀρ. 1, **Allegro marcato** καὶ ἀρ. 4, **Allegro molto**.

7. ΣΒΕΝ/ΝΤΣΕΝ, ΓΙΟΧΑΝ (**Svendsen, Johan**, 1840-1911): *Festival Polonaise*, γιὰ ὀρχήστρα, ἔργο 12, 1873, παγκ. α' ἐκτ, Κριστιάνια (σήμερα: Ὁσλο), 6 Αὐγ. 1873. Ξανὰ μεταγραφή Ντράγκε γιὰ ὄργανο. Οἱ 3 μεταγραφές Ντράγκε, μᾶς ἄφησαν παγερὰ ἀδιάφορους, βεβαίους ὅμως ὅτι στὸ ἐκκλ. ὄργανο παίζεται ὅ,τιδῆποτε, ἀπὸ κἀν-κἀν τοῦ Ὁφφενμπαχ, μέχρι...*χέβυ μέταλ*. Τὴ βραδιά τελείωσεν ὁ Βιέρν.... (ΜΜΑ., αἴθ. ΧΔΔ, 19.4.2019).

Λέξεις: 1635.

